

PETERSEN

ET MAGASIN OM TEGL OG ANSVARLIG ARKITEKTUR

Foto: Anders Sune Berg

KAN MAN EKSPORTERE MURSTEN?

Umiddelbart lyder det ikke så sandsynligt. Mursten er gennem årtusinder blevet produceret mange steder i verden og er blevet anvendt – og anvendes – fortrinsvis, hvor de produceres.

Fra at være et lokalt teglværk, grundlagt i 1791, har Petersen Tegl – med 7., 8. og 9. generation ved roret – udviklet sig til at være en højt specialiseret virksomhed med global eksport. Denne udvikling er sket i et tæt samarbejde med nogle af verdens bedste arkitekter.

Petersen Tegl har en størrelse, som giver mulighed for personlig kontakt med den enkelte kunde – og i tæt dialog med kunden udvikles de specialsten, som projekterne kræver. Samtidig har teglværket kapacitet til at fremstille og eksportere det nødvendige antal sten – også til meget store opgaver – inden for de stramme tidsterminer, som moderne byggeri er underlagt.

Hver enkelt sten, som forlader teglværket, er qua materiale, form, forarbejdning og

brænding et unikt produkt, som – når det indgår i et murværk – skaber en levende flade til glæde for nuværende og kommende generationer.

Så ja, mursten kan eksporteres. I kraft af den unikke kvalitet eksporterer Petersen Tegl i stigende grad mursten over hele verden herunder til USA, Japan, Rusland og til mange europæiske lande.

I denne udgave af magasinet Petersen fortæller vi om vores samarbejder med arkitekter

og deres vidt forskellige projekter. Spændende fra et sommerhus i Danmark (herover), hvor murstenene er brugt til kunstnerisk udsmykning – over en museumstilbygning opført i Kolumba i Düren, Tyskland – til en villa i Bergen aan Zee i Holland, hvor arkitekterne har udviklet en specialsten anvendt til facadebeklædning.

Vi håber magasinet vil være inspirerende læsning!

Tage Lyneborg forestillede sig, at huset på skrænten skulle være stramt, og han lavede en skitse af et præcist glashus. Billedhugger Bjørn Nørgaard svarede igen med en skitse, hvor huset havde bløde former – en idé de arbejdede videre med i fællesskab.

Huset er tagrendeløst for at understrege den rundede form. Vinduene – i kobberbeklædte nicher – sidder dybt for at beskytte dem mod regn.

Murens sektioner fremstår med hvert sit murmønster – udført med tre forskellige farver kulbrændte sten – D48, D54 og D72.

DRAPERET I MUR

ET NYT SOMMERHUS I NORDSJÆLLAND ER RESULTATET AF ET SAMARBEJDE MELLEM ARKITEKT TAGE LYNEBORG OG BILLEDHUGGER BJØRN NØRGAARD. PÅ EN SMUK DAG I JUNI FORTALTE DE OM DERES TANKER MED HUSET OG OM PROCESSEN MED AT SKABE DET.

Fotos: Anders Sune Berg

Når kunst og arkitektur fungerer allerbedst sammen, er grænsefladerne mellem kunstnere og arkitektens arbejde ikke skarpt optrukket. Billedhugger Bjørn Nørgaard og arkitekt Tage Lyneborg har i fællesskab opført et sommerhus i Tisvilde, hvor kunstarterne går op i en højere enhed – her er arkitekturen kunstnerisk bearbejdet, og udsmykningen har arkitektonisk berettigelse. At de to kunne finde sammen i et professionelt samarbejde overrasker ikke. Tage Lynebords poetiske tilgang til faget ses i alle hans huse. Og Bjørn Nørgaards vidtfavnende virke inkluderer flere

arkitektoniske værker, blandt andet var han idémand og formgiver af boligbebyggelsen Bispebjerg Bakke opført med D32 og D34. Begge synes det var en god oplevelse at udforme huset i Tisvilde i fællesskab – Tage Lyneborg indleder dog samtalen med nogle humoristiske erindringer fra samarbejdets første dage: “Bjørn Nørgaard og jeg kender hinanden fra Akademirådet, og føler gensidig sympati. I 1967 så jeg en udstilling af Bjørn Nørgaard, som har været en af mine store kunstneriske oplevelser. Så da han bad mig tegne et hus

*Muren med det flettede mønster snor sig rundt om den vestvendte terrasse.
Murværket gentages i vestfacaden med pejseparti og skorsten.*

til en af sine venner, sagde jeg omgående ja, forudsat, at vi lavede det sammen. Vi så på grunden, som gav muligheder for en dramatisk placering af huset, og jeg tegnede en skitse af et rektangulært glashus på en sokkel, som jeg sendte til Bjørn. Der gik noget tid, så kom der en stor, farvelagt tegning tilbage. Nu lignede huset en pizza med runde hjørner. Hold da op, tænkte jeg. Det er første gang, der er nogen, der retter i mine tegninger! Jeg tog det med oprejst pande og arbejdede videre med ideen, og på den måde kom det afrundede ind i designet.”

Bjørn Nørgaard husker tydeligt den første skitseudveksling: “Jeg mente, at et glashus ville stikke for meget ud fra landskabet. Den afrundede form betyder, at huset glider ind i landskabet. Tage introducerede ideen med at beklæde hele huset med tagpap, som understøtter den runde form.” Sommerhuset ligger på en nordvendt bakkeskråning i et smukt, fredet landskab i Tisvilde. Det rektangulære hus er placeret på et plateau, der optager højdeforskellen på grunden. For at få glæde af den formidable udsigt over skrånt og dal har huset store vinduer mod

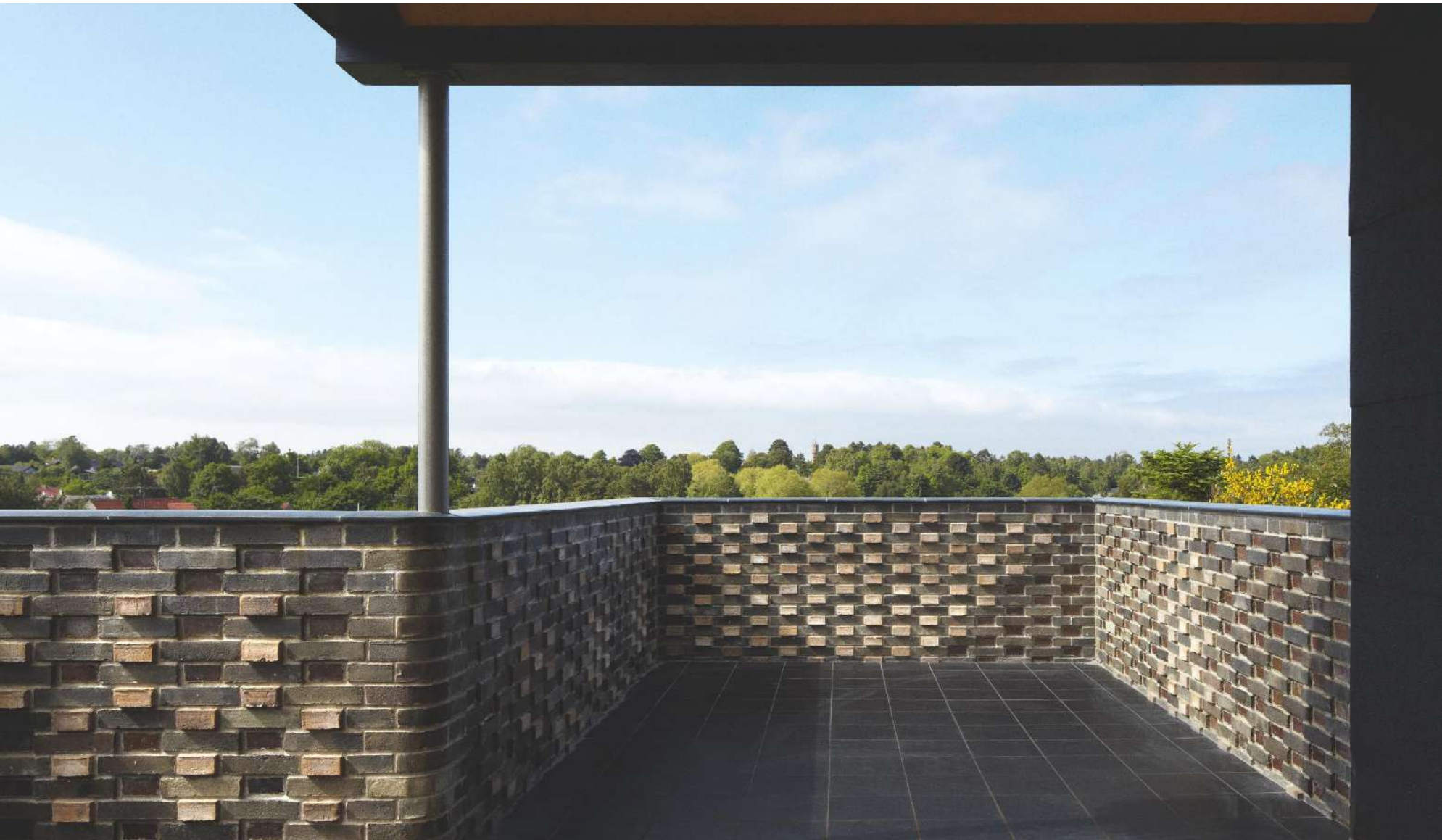
nord. Til gengæld lukker det sig mod syd, hvor man stiger ned ad skrånten for at komme til huset. “Vi overvejede en terrasse langs nordfacaden, men besluttede at bygning og landskab skulle mødes direkte for at understrege huset som en klump. Tag og hus udgør sammen en blødt afrundet monolit, og taget er uden tagrender, så formen ikke sløres. Vinduerne, der er skåret som præcise, dybe huller, er derfor placeret langt inde for at skåne dem mod regn.” fortæller Tage Lyneborg. Den enkle plan er disponeret som ét stort opholdsrum, der favner alle verdenshjørner.

Soveværelse, bad, toilet og køkken er placeret langs sydfacaden, adskilt fra opholdsrummet med en væg udformet af Bjørn Nørgaard. Væggen, der partielt fungerer som skydevæg, er udført i et japansk inspireret mønster af sortlakerede lister og matteret glas. Huset er forankret til grunden mod vest af et stort murparti, der består af vestfacaden med pejs, skorsten og en mur, der bevæger sig rundt om husets nordvestlige hjørne og værner mod vind, vejr og indkik. Muren markerer huset som noget helt særegent i landskabet, men giver samtidigt huset et tilhørsforhold til

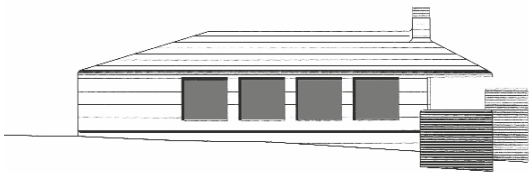

Bjørn Nørgaard

Tage Lyneborg

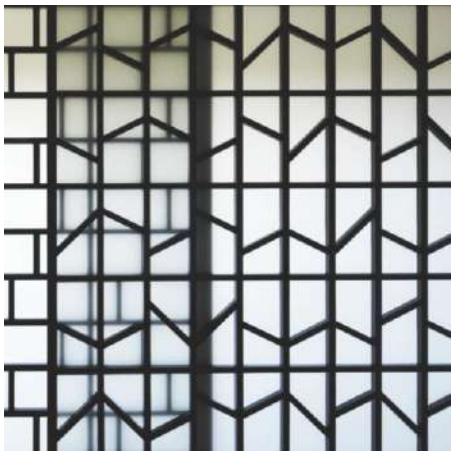
Sommerhus i Tisvilde
Bygherre: Steen F. Lindbergh
Arkitekt: Tage Lyneborg
Arkitektonisk udsmykning: Bjørn Nørgaard
Ingeniør: Erik Pedersen

Nordfacade.

En væg i matteret glas og sortlakerede lister, udformet af Bjørn Nørgaard, afskærmer de mindre rum fra opholdsrummet.

Udsigten mod nord er formidabel fra de fire store vinduer uden rammer. Den gennemgående, afrundede form optræder også i vindueslysningerne.

stedet i kraft af sine naturmaterialer – de håndstrøgne mursten – og de harmonisk afstemte jordfarver.

Det smukke murværk er skabt med sten fra Petersen Tegl i tre forskellige farver, D48, D54 og D72, som indgår på forskellig vis i forbandterne. Muren kanter sig blødt rundt om terrassen, og hver opstalt har fået sit eget mønster. Når man står tæt på muren indfanges man af stenedes stoflighed og farverigdom. På afstand oplever man helheden i de raffinerede mønstre og den flettede, tredimensionelle virkning, der skabes af stenedes forskydning i

plan. Forskydningen følger et konsekvent mønster, hvor alle grå sten er placeret i ét plan, hvorimod alle røde og gule sten er trukket henholdsvis 16 mm ud eller ind.

Bjørn Nørgaard har løst mange opgaver sammen med Petersen Tegl og var ikke i tvivl om valget af teglproducent: “Christian Petersen erkendte lang tid før alle andre, at murstens fremtid hovedsageligt er som skalmur. Hans sortiment er derfor udviklet til at konkurrere med alle andre former for facadebeklædning, eksempelvis metal, granit og diverse kompositmaterialer. Hos Petersen har

stenene et farvespil og en særlig stoflighed på grund af den begitning, der anvendes, og fordi man brænder med kul. Dertil kommer, at murstenene vil holde i flere hundrede år og ældes med ynde i modsætning til mange andre materialer inklusive beton.”

Byggeprocessen var lang, og projektering og detaljering lå i bygherrens regi. Det færdige resultat afviger derfor på visse punkter fra de oprindelige tegninger – hvilket både Lyneborg og Nørgaard forholder sig pragmatisk til. “Huset har fået det udtryk vi ønskede, og vi har haft det sjovt med processen,” siger

Bjørn Nørgaard og fortsætter: “Vi holder begge af Akademirådet som institution. Her mødes det, vi kalder de frie og de bundne kunstarter, og det kommer der ofte nogle morsomme og interessante meningsudvekslinger ud af. Men det er rart, at de politiske og teoretiske diskussioner kan resultere i, at man mødes omkring en konkret opgave, i dette tilfælde et hus, der skal bygges. Det er jo nemt at være højtflyvende, når det er gratis...”

JANUS I DÜREN

DEN NYE UDVIDELSE AF LEOPOLD-HOESCH MUSEET I DÜREN BEHERSKER DEN VANSKELIGE KUNST AT TILPASSE NYT TIL GAMMELT GENNEM FÅ, MEN VELVALGTE MATERIALEVIRKNINGER OG FINE, RUMLIGE KOMPOSITIONER.

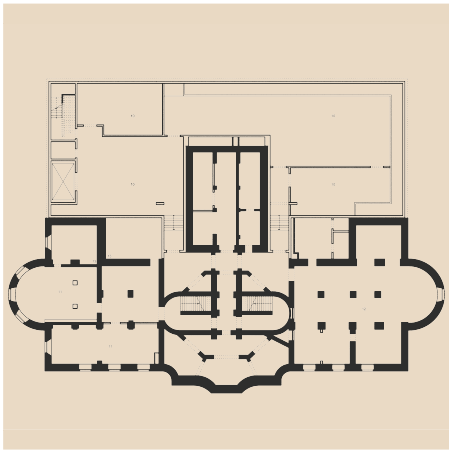
af Christoffer Harlang, arkitekt MAA, professor Phd
Fotos: Anders Sune Berg

I Leopold-Hoesch museet er mødet mellem den gamle og den nye bygning udført som en klar konfrontation udført med afstemt stofvirkning og proportionering. Stenen er K51.

Murstenen er bundet til hånden. Dens størrelse og tyngde er bestemt af menneskets evne til med én hånd at løfte og præcist placere den i forbandt. Derfor er den græske betegnelse for mursten ikke så overraskende pentadoron, hvor doron på én og samme gang betyder håndflade og gave.

Før murstenen og mørtelen var naturstene- ne, som blev sammenføjet led på led. Hugget eller hel blev stenene til strukturer, der dannede vægge og rum. Men med teglsten skabtes helt nye muligheder og virkninger, ikke kun der, hvor natursten var sparsomme, men overalt på kloden. Og i mere end 4000 år har sten og mørtel i forbandt givet os murværk. Og murværket har givet os flader, plane, kurvede eller hvælvede, og figurer og mønstre i skår eller stik. Tidligere var de regionale skikke og bindinger stenens mellemmand; lerets farve og kvalitet, egnsbundne skikke og lokale erfaringer satte deres præg på produktionen og brugen af teglstenen, og nuancerede på denne måde virkningerne i murværket. Gjorde dem rige og forankrede.

Sådan er det ikke længere. Udbuddet af bygningskomponenter er i globaliseringens epoke nærmest uendeligt, og i dag kender vi ikke den gode arkitekt på evnen til at skabe materialemæssig mangfoldighed, men derimod på evnen til selektivt at udpege og sammensætte få materialer i en meningsfuld helhed. Mere med mindre. Kun sådan får bygninger den sammenhængskraft, de tidligere hav-

Planen af det oprindelige museum samt tilbygning fra 2010.

Det samlede anlæg kan aflæses både som en sluttet helhed og som to bygninger, der fører en dialog med hinanden.

de, og som fortsat er forudsætningen for, at vi tager dem til os, at vi holder af dem og passer på dem. Kun sådan bringes nutidige bygninger frem til niveauer, der tør måle sig med fortidens tavse håndværk, regionale kulturer og universelle værdier. Det stiller unægteligt meget store krav til arkitekterne, større end tidligere.

Men at der gennem få, men valgte virkemidler til stadighed kan skabes overvældende resultater, der kan måle sig med fortidens, mindes vi heldigvis om hele tiden. Blandt de mest prægnante eksempler fra de senere år står vel Peter Zumthors Kolumba Museum, opført i K51, i Köln. Roligt og vibrerende, nærværende og generøst. Men Zumthor er ikke al-

ene om at koncentrere indsatsen om at bygge med omtanke. Ikke langt fra Köln, i byen Düren, er Peter Kulkas fornemme udvidelse af Leopold-Hoesch Museum netop blevet indviet. Og her har vi en bygning, der behersker den vanskelige kunst at tilpasse nyt til gammelt gennem få, men valgte materialevirkninger og fine rumlige kompositioner.

Düren er en by med en lang historie, der kan føres tilbage til kelterne og siden romerne. I 1944 blev den ødelagt af allierede bomber, og selvom dele af gadenettet er bevaret, er det meste i byen fra genopbygningen i 1950'erne. Det giver det oprindelige museum, der er en neo-barok bygning fra 1905, en særlig position i byen. Ikke alene fordi byg-

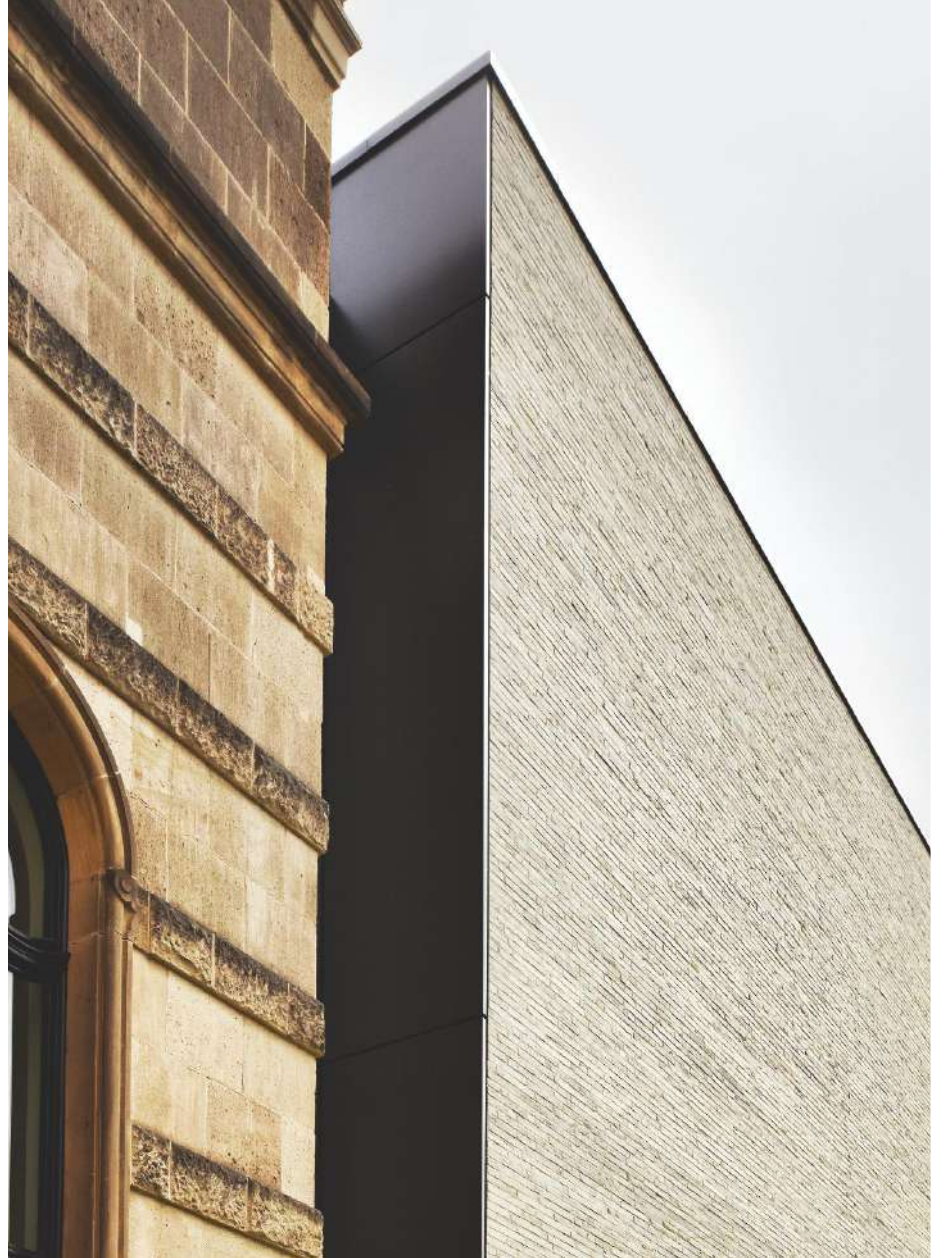
ningen helt undtagelsesvist overlevede krigen, men også fordi den dermed er ene om at bære vidnesbyrd om byens florissante periode omkring 1900-tallet som centrum for den indbringende papirindustri.

Denne særlige historie forpligter ethvert indgreb i bygningen indadtil som udadtil. I Peter Kulkas radikale nye museumsudvidelse er det netop denne fortælling, der er sat i centrum. Dialogen med byens historiske rum og bygninger er opnået ved at holde et skarpt øje på særligt tre aspekter. For det første er proportioneringen af den nye bygning gennemført på en sådan måde, at det samlede anlæg både kan aflæses som et sluttet helhed og som to bygninger, der fører en dialog med

hinanden. De oprindelige sen-barokke facader er rige på figurative forløb og formater, der modsvares af spændingerne i den nye bygnings meget abstrakte komposition. Og mod stofligheden i de oprindelige sandstensdetaljer fungerer den nye bygnings detaljer i stål og glas og ikke mindst Kolumba-stenens rolige flader rigtigt godt. Der skal både tyngde og lethed til for at få et sådant møde gjort lykkeligt – og det er lykkedes her, hvor der i fint afstemte mål er rigeligt af begge dele. Facadernes materialitet rummer et tema, som man kan se andre steder i Dürens sparsomme historiske bygningsmasse, i bymuren og i kirketårnet på Skt. Marienkirche; nemlig sammensætningen af tegl og natursten.

De oprindelige sen-barokke facader er rige på figurative forløb og formater, der modsvares af spændingerne i den nye bygnings abstrakte komposition.

Det fine farvespil i tilbygningens gråtonede Kolumbasten står smukt til sandstensfacaden i det oprindelige museum. Arkitekterne ønskede en lidt højere sten, og Petersen leverede Kolumba med en tykkelse på 45mm – 5mm mere end standardformat.

Og slutteligt er selve mødet mellem nyt og gammelt elegant håndteret. Den oprindelige bygnings mørke sokkel trækkes med rundt som base for den nye og mellem de figurative sandstensfacader og det abstrakte i mursten formidler en neutral søm – i form af en række meget enkle detaljer i stål – overgangene. Hvor Zumthor i Kolumba lader den nye bygning korporligt flette sig sammen med den gamle, er Kulkas strategi en anden: Klar konfrontation mellem nyt og gammelt med afstemt stofvirkning og proportionering.

Leopold-Hoesch Museum træder udvendigt frem som et Janus-hoved med et indre, der også er sammensat. Her sker overgangen mellem det nye og det gamle gennem to dobbelt-

høje, hvide rum, som arkitekten selv kalder for lysfuger (Lichtfugen).

De giver bygningens indre et vigtigt rumligt neutrum som overgang og forbindelsesled mellem senbarokkens meget bevægede rumforløb og den nye bygnings nøgterne interier. De nye sale er enkle, men godt proportionerede, og her kan nutidige krav til kuratering imødekommes uden unødigt indblanding fra arkitekturen. Gulv møder væg møder loft uden unødige markeringer og masser af fleksibelt kunstlys. Enkelte pauser fra mødet med billedkunsten finder sit naturlige sted i det gigantiske karnapparti, der vægtløst sætter sig i Dürens smalle gaderum. Rummene stiller sig ikke mellem billedkunsten og beskueren,

men er rolige og underspillede rammer, der understøtter spillet mellem det udstillede og gæsten. Et 'boks-princip', der beriges af væggenes vekslende grå farvetoner, giver mulighed for at give bestemte malerier en individuel baggrund.

Før ødelæggelsen af Düren udgjorde stedet omkring museet med kirken og byteatret byens kulturelle omdrejningspunkt. Det kan man kun ane i dag, men efter færdiggørelsen af museet fornys udearealerne, så byens tre vigtige kulturinstitutioner kan træde i karakter sammen. Arkitekturen i Düren sammenfører nyt og gammelt, og bygningerne og byen finder hinanden i en ny balance. En balance der skal understøtte både erindringen om det, der

gik forud, og forestillingen om det, der kan komme, som et arkitektonisk Janus-hoved.

Leopold-Hoesch museum, tilbygning

Bygherre: Stadt Düren, Amt für Gebäudemanagement

Arkitekt: Peter Kulka Architektur Köln GmbH

Byggeledelse: Harms & Partner Ingenieure GbR

Ingeniører: Dipl.-Ing. Straetmans, Brockhof Ingenieure

Overgangen mellem det nye og det gamle sker gennem to dobbelthøje rum, der fungerer som et forbindelsesled mellem senbarokkens bevægede rumforløb og den nye bygnings enkle interiør.

Kolumbastenen kom til verden i forbindelse med et byggeri ikke langt fra Düren. Arkitekt Peter Zumthor ønskede at bruge en romersk inspireret, lang, flad sten til sit enestående Kolumbamuseum i Köln. Sammen med Petersen Tegl udviklede han stenen Kolumba med formatet 528x108x37 mm som i Köln optræder i farven K51. Stenen håndlaves på teglværket i Broager.

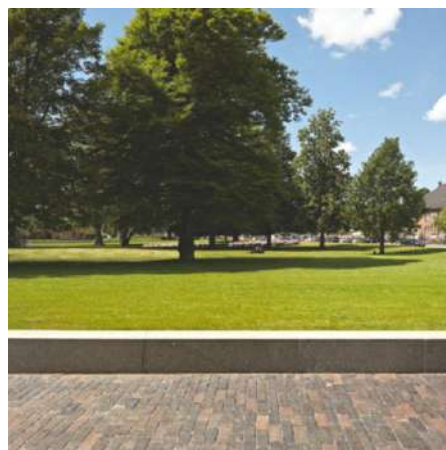
Kongens Have blev anlagt som en kongelig barokhave til slottet i 1720'erne.

I Kolumbastenen, K57, fandt arkitekterne det farvespil og den stoflighed, de søgte. Kravene til brudstyrke betød, at de sammen med Petersen Tegl udviklede en specialklinke i tilsvarende ler.

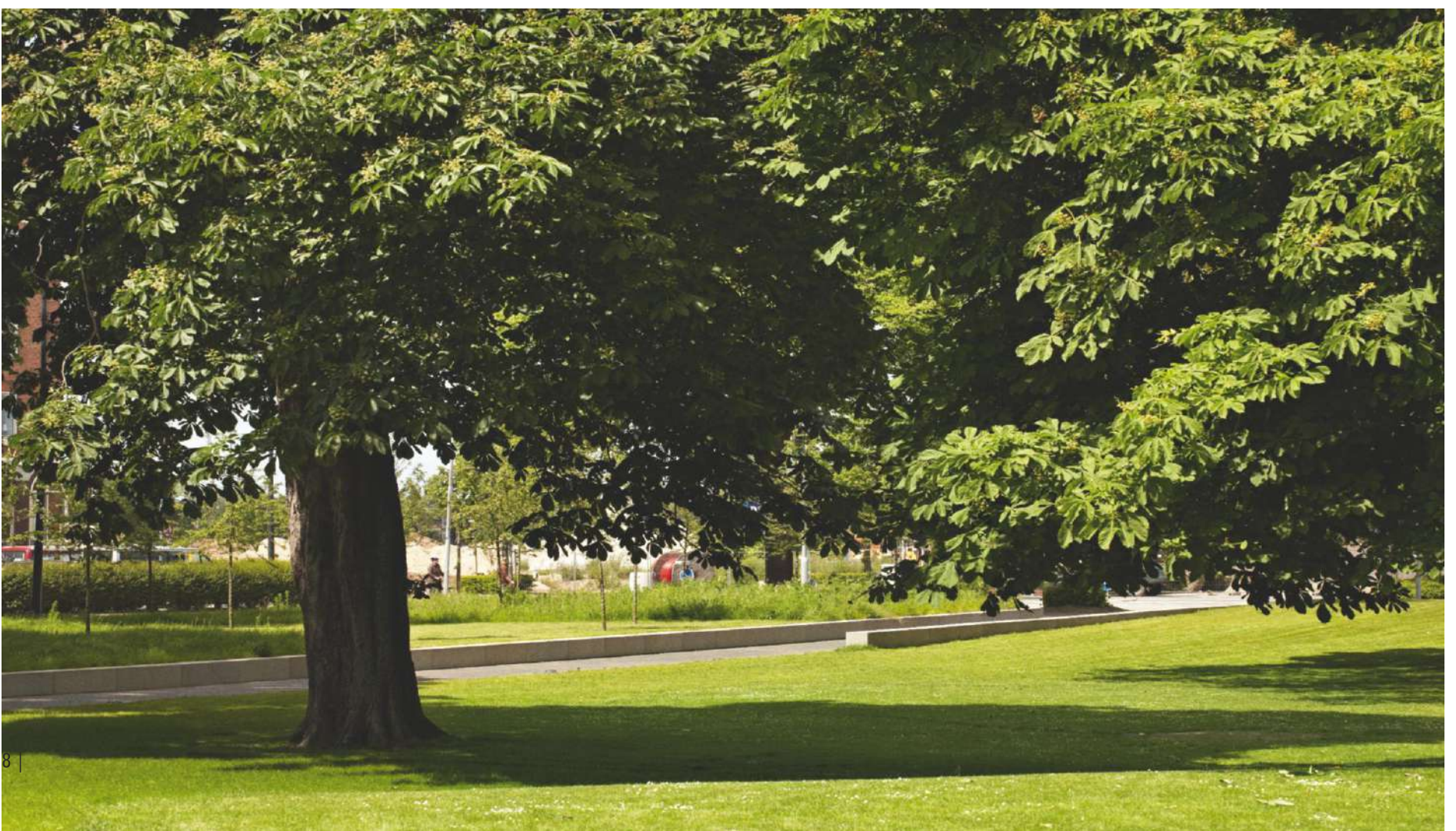
KLINKEN I KONGENS HAVE

KLINKEBELÆGNINGEN SPILLER EN STOR ROLLE I FORNYELSEN AF KONGENS HAVE I ODENSE. FOR AT OPNÅ DET ØNSKEDE UDTRYK UDVIKLEDE LANDSKABSARKITEKTERNE EN NY KLINKE I SAMARBEJDE MED PETERSEN Tegl.

Fotos: Anders Sune Berg

Et hovedgreb i den fornyede have er reetablering af tre barokakser, der er klinkebelagte, samt en diagonal passage, der er grusbelagt.

Den nye klinke har formatet 300x97x65, hvor kop går op i sidelængde. De mange overgange i havens belægninger er derfor udført næsten uden, at der skulle skæres i stenene.

Kongens have var tidligere omkranset af en hæk, som nu er erstattet af svagt hævede granitkanter i hele havens periferi.

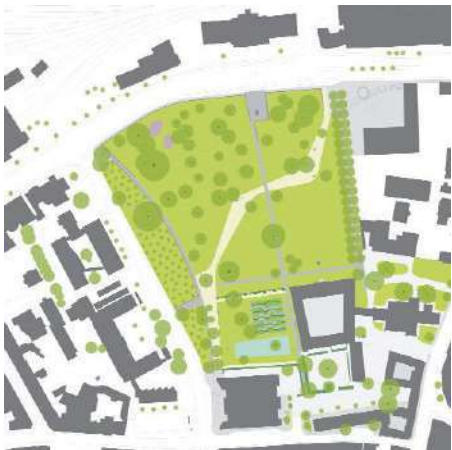
Enkle, men markante nye tiltag og stor respekt for havens historie var nøgleordene i Erik Brandt Dams vinderforslag til den indbudte konkurrence om fornyelse af Kongens Have i Odense. Projektet er nu realiseret, og haven fremstår som en smuk og velbesøgt oase midt i byen.

Kongens Have blev anlagt som en kongelig barokhave til slottet i 1720erne og er siden da blevet påvirket af efterfølgende stilarter. "Efter min mening er det lige så vigtigt at værne om de historiske lag i landskabet som i bevaringsværdige bygninger. Vi har derfor synliggjort havens forskellige epoker og bevaret træer fra svundne tider, blandt andet de store, solitære træer, der blev plantet i 1800-tallet, da ideen om den landskabelige have dominerede havekunsten i Europa," fortæller Erik Brandt Dam.

Et af hovedgrebene i den fornyede have er reetablering af hovedakser samt en diagonal passage "Mange skyder genvej gennem haven til stationen. Vi ønskede at gøre transitten til en oplevelse og har skabt – ikke den korteste – men den smukkeste vej gennem haven. Stien slynger sig, varierer i bredde og er grusbeltet, hvilket giver en særlig lyd, når man færdes," fortæller Erik Brandt Dam.

De tre akser er reetablerede stier fra 1740erne, der flankerer slottet. "Odense er en teglby, og det var oplagt, at stierne skulle have teglbelægning. Stierne i haven skulle dog have sin egen identitet, og vi fravalgte derfor standardklinker, som ville give en mekanisk overflade. I Kolumba stenen, K57, fandt vi præcis det farvespil og den stoflighed, vi eftersøgte. Kravene til brudstyrke betød dog, at vi udviklede en specialklinke i fed, engelsk ler. Med formatet 300x97x65 er der skabt en klinke, hvor kop går op i sidelængde. Vi har derfor kunnet undgå at skære klinker ned til ingenting ved de forskellige overgange i belægningerne," fortæller Erik Brandt Dam. Den nye klinke indgår nu i Petersens klinkesortiment under navnet Odense Kongens Have klinken.

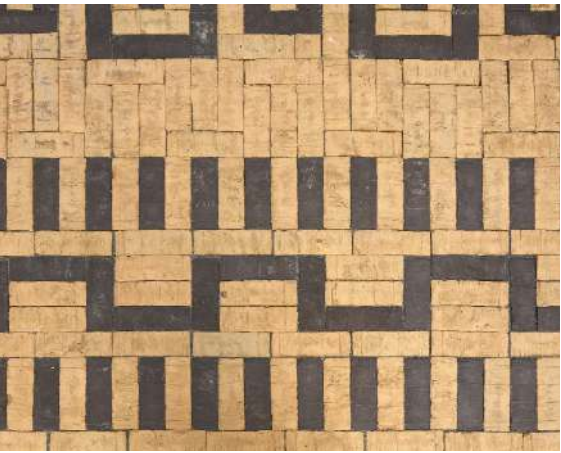
Blandt de andre hovedgreb i Kongens Have er erstatningen af den tidligere, omkransende hæk med svagt hævede kanter i hele havens periferi. Kanten giver en tydelig markering af inde og ude, men inviterer samtidig folk udenfor til at komme ind. At der er frit indblik til haven øger desuden følelsen af trykthed. Hver aften belyses træerne forskelligt, hvorved haven tilføres et element af foranderlighed – udover årstidernes skiften.

Arkitekterne ønskede at værne om de historiske lag i landskabet og har derfor bevaret en række træer fra havens forskellige epoker.

Kongens Have Odense
 Bygherre: Odense Kommune
 Arkitekt, totalrådgiver: Erik Brandt Dam arkitekter ApS
 Entreprenør: P. Malmos A/S

Gårdens klinkebelægning anvender gule og sort-brune klinker, B48 og B85, fra Petersen Klinker.

Med et enkelt, men markant greb har 1:1 landskab omdannet en gård på Østerbro til en smuk oase.

Gårdprojekt i Classensgade
Bygherre: AB Store Classenshus
Landskabsarkitekt: 1:1 landskab
Ingeniør: Eduard Troelsgårds tegnestue
Entreprenør: Anders Matthiessen anlægsgartnere

SLIDSTÆRKT TÆPPE TIL UDENDØRS BRUG

EN SMUK OG USÆDVANLIG ANVENDELSE AF KLINKER HAR OMDANNET EN MINDRE GÅRD PÅ ØSTERBRO TIL EN UDENDØRS STUE MED SIN HELT EGEN ATMOSFÆRE.

En intim, sydlandsk inspireret gårdhave med lyden af plaskende vand var det første billede, der meldte sig hos landskabsarkitekt Jacob Kamp, da hans tegnestue 1:1 landskab fik opgaven at renovere gården til andelsboligforeningen i Classensgade 27a.

Et gammelt baghus skulle fjernes, og det oprindelige cirkulære springvand i granit skulle bevares. Fast inventar skulle gerne undgås, da gården anvendes til mange forskellige aktiviteter. Derudover havde tegnestuen frie hænder til opgaven.

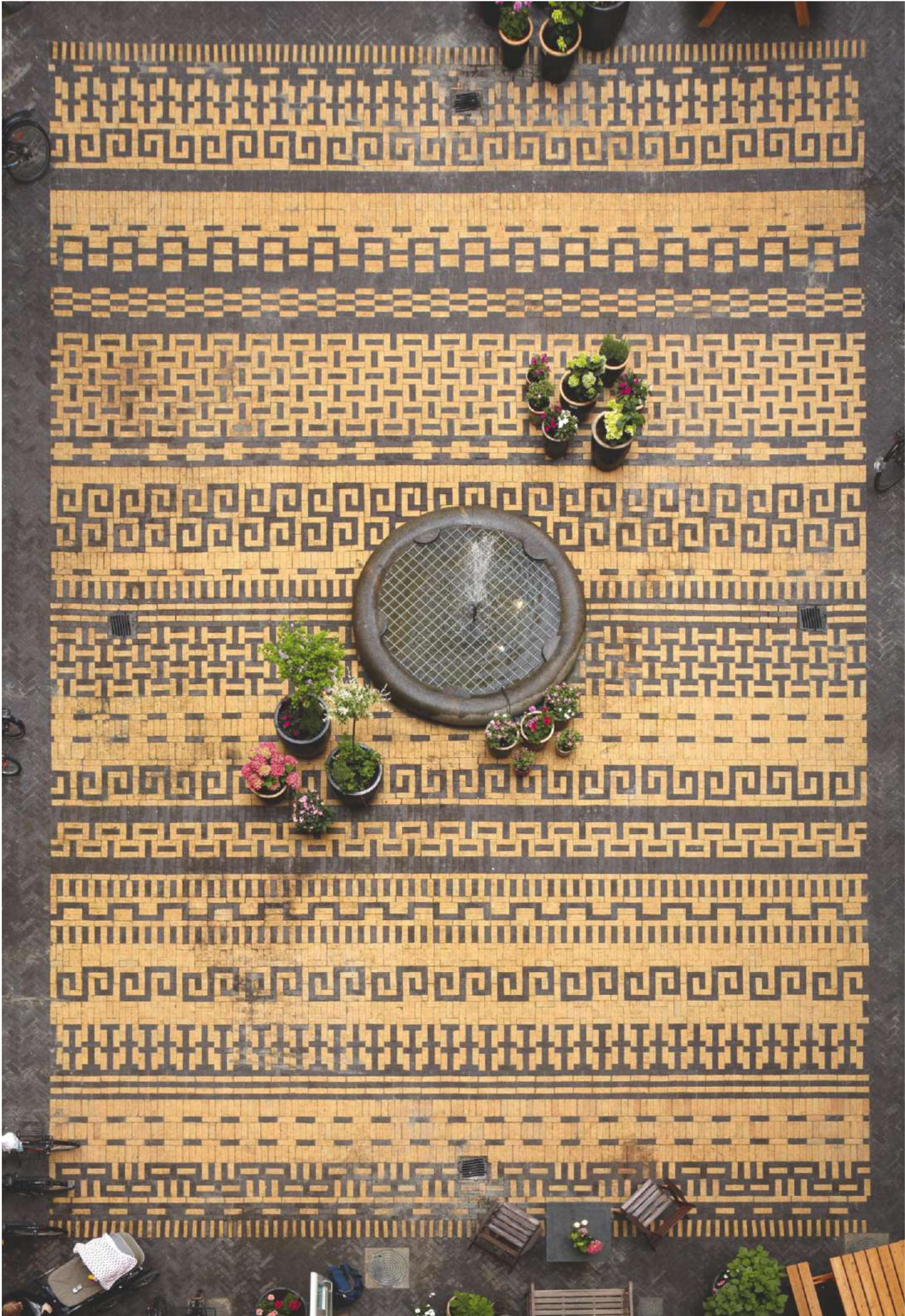
“Udfordringen er ofte at omdanne et ikke-sted til et sted,” fortæller Jacob Kamp, som hurtigt besluttede, at de 350 m² skulle indrettes enkelt, men indholdsrigt – og så var det vigtigt, at det blev smukt også set ovenfra, da samtlige lejligheder i huset har udsigt til gården.

Det førte til ideen om at skabe en – udendørs – Østerbrostue med parketgulv i sildeben med et smukt ægte tæppe. “For at få inspiration gik jeg ud og fotograferede facader med gamle murmønstre, som vi omsatte til vores eget tæppe,” fortæller Jacob Kamp.

“Det var oplagt at anvende naturmaterialer til belægningen, og vi valgte de henholdsvis gule og sort-brune klinker, B48 og B85, fra Petersen Klinker. Klinken vil være smuk om 100 år og er på samme tid rustik og delikat. Oprindeligt var det tanken at skabe et farvet tæppe på et lyst gulv. Men vi byttede om, da de gule pudsede facader står bedre til de mørke klinker, som i stedet danner den udvendige kant,” fortæller Jacob Kamp.

Opgaven er i høj grad lykkedes. Det enkle, men markante greb har omdannet gården til en smuk oase. Det asymmetriske mønster giver mindelser om stribet patchwork og kan også ses som klassiske mønstre integreret med stregkoder. I udformningen blev der i øvrigt taget hensyn til, at antallet af skæringer skulle begrænses, og belægningen består næsten udelukkende af hele sten.

Det asymmetriske mønster i belægningen giver mindelser om stribet patchwork. Fotos: Anders Sune Berg

Renovering af udearealer på Vangeboskolen
Bygherre: Rudersdal Ejendomme
Entreprenør: Rudersdal Kommunes driftsafdeling

Til Vangeboskolen udviklede Petersen Tegl en speciel klinke, B48R, som blev blandet med standardstenen B48. Dermed ramte man den rigtige gyldentrosa farve, som matcher de oprindelige sten i byggeriet. Foto: Anders Sune Berg

NY KLINKE TIL KLASSISK SKOLE

PETERSEN TEGL LEVEREDE KLINKERNE, DA UDENDØRSAREALET VED VANGEBOSKOLEN I SØLLERØD SKULLE RENOVERES. VED AT UDVIKLE EN SPECIALKLINKE LYKKEDES DET AT GENSKABE FARVEN PÅ DE OPRINDELIGE STEN FULDSTÆNDIGT.

Ved hovedindgangen til Vangeboskolen bydes man velkommen af en stor, bred trappe udført i teglsten – og netop gule teglsten er anlæggets væsentligste materiale, der går igen i hele byggeriet. Med sin gode planløsning og modernistiske arkitektur var Vangeboskolen et skelsættende bud på en ny skole, da den blev tegnet af arkitekterne Henning Larsen, Gert Bornebusch, Max Brüel og Jørgen Selchau i slutningen af 50'erne. Selvom byggeriet er mere end 50 år gammel,

og klasselokalerne er små, er skolen stadig velfungerende og spændende. Hvert klasseværelse har direkte adgang udefra og er suppleret med en lille gårdhave og et garderobe- og grupperum. Med tiden er især de teglstensbelagte udearealer blevet slidt – ikke blot på grund af børn, lærere og forældres færden, også vejret påvirker. Og tiden var kommet til at renovere hovedindgangspartiets belægninger, inklusive den flotte udendørs trappe.

Opgaven skulle naturligvis udføres med optimal respekt for det oprindelige udtryk, og et tæt samarbejde med Petersen Tegl blev nøglen til, at det lykkedes. Petersen Tegl udviklede en speciel sten, B48R til projektet, som blev blandet med en standardsten B48. På den måde ramte man den helt rigtige gyldentrosa farve, som matcher de oprindelige sten i byggeriet – og resultatet blev nøjagtig som ønsket.

Hovedstien i boligbebyggelsen Hegnet er generelt belagt med den gule klinke, B49 iblandet få sorte klinker, B85. De sorte klinker koncentrerer sig langs stien, og der er udelukkende sorte klinker ud for opholdsarealerne og legepladserne langs stien. Photos: Anders Sune Berga

Friarealrenovering for Glostrup Boligselskab, afd. 9
Bygherre: Glostrup Boligselskab, afd. 9.
Arkitekt: Niels Lützen landskabsarkitekter MDL PLR.
Entreprenør: ok grøn anlæg A/S.

KLINKER SOM SIGNALGIVER

AREALERNE OMKRING AFDELING 9 UNDER GLOSTRUP BOLIGSELSKAB, DEN STORE BEBYGGELSE MELLEM STADIONVEJ OG SPORTSVEJ I GLOSTRUP, HAR DE SENESTE ÅR GENNEMGÅET EN FORNYELSESPROCES.

Landskabsarkitekt Niels Lützen har stået for indretning af lege- og opholdspladser samt nye belægninger, græsplæner og beplantninger. Senest er asfalten på den slyngede sti gennem området blevet erstattet med klinker. “Tidligere blev stien ikke brugt særlig meget, nu fungerer den som et samlende element for boligblokkene,” fortæller Niels Lützen. Stien er belagt med den sortbrune B85 og den gule B49 fra Petersen Klinker ud fra følgende idé: “Generelt er den gule klinke, iblandet ganske få sorte klinker, brugt hvor man går. Når man nærmer sig en ny funktion, signaleres det i belægningen. De sorte klinker koncentrerer sig langs stien, og når man står ud for en legeplads eller andre opholdsarealer, er klinkerne udelukkende sorte.”

Kolumbaklinken, K43, er valgt som belægning af hele udearealet omkring et gammelt fiskerhus i Snekkersten – inklusive parkeringsplads, stien til huset, terrasser og trappen til havens øverste niveau. Fotos: Anders Sune Berg

KOLUMBA OMKRING FISKERHUSET

Efter det gamle fiskerhus på Strandvejen i Snekkersten var blevet totalrenoveret, syntes beboerne, at udearealet skulle fremstå lige så smukt som huset. Familien så på belægninger og forelskede sig hovedkulds i Kolumba, som nu er lagt på hele grunden – inklusive parkeringsplads, stien til huset, terrasser og trappen til havens øverste niveau.

Kolumbaklinkerne, i farven K43, der står smukt til det røde tegltag og til kampestene i haven, er lagt i sildebensmønster, som fint optager alle de irregulære afskæringer, som findes på grunden. Den nye klinkebelægning binder på fornemste vis for- og baghave sammen til en rolig helhed.

HAVNEFRONT MED NYE KVALITETER

**HIMMEL OG HAV KAN NU OPLEVES
SAMMEN MED NYANLAGTE KLINKER
PÅ GRÅSTEN HAVNEFRONT.**

Siden det tidlige forår i år har borgerne i Gråsten kunnet glæde sig over en helt ny havnefront. Det 2.500 kvadratmeter store gamle havneområde er nu blevet en del at Gråsten Havnepromenade og har fået en klinkebelægning, der ændrer områdets karakter så det indbyder til ophold og promenade.

Landskabsarkitekt Birgit Thingsgaard, der i samarbejde med ingeniør Lars Overgaard var ansvarlig for projektet i Sønderborg Kommune, fortæller: “Klinkebelægninger er karakteristiske for Gråsten by, og det var oplagt at videreføre motivet ved havnen. Vi besluttede os for en varm, gul klinke med et fint

farvespil fra Petersen Tegl. Den gyldne klinke sluger mindre lys end en rød sten, og vi valgte en mat for at minimere blænding fra himmel og hav.

Klinkerne er lagt i sektioner opdelt af brostensbånd i granit – et motiv fra den øvrige havnepromenade. De enkelte sektioner er lagt med forskellige forbandter for at skabe variation. I modsætning til i resten af byen er klinkerne lagt med en 4 mm fuge for at gøre det store areal mindre kompakt – et arbejde, der krævede stor præcision af brolæggerne.”

Den eksisterende afvanding på havnen er bevaret, og man oplever derfor en lille, bøl-

gende bevægelse i terrænet, som fint optages af klinkerne. Foruden belægningen omfatter projektet et nyt stort græsområde, bede med prydkrasser og stauder og bænke i træ.

Gråsten Havnefront
Bygherre: Sønderbog Kommune
Arkitekt: Veje og Trafik, Sønderborg Kommune

Havnepromenade i Gråsten har fået en ny belægning med gule klinker i et varmt farvespil. Klinker – og mursten i punkthusene langs havnen – er leveret af Petersen Tegl. Foto: Søren Petersen

Parkeringsanlæg, København
*Bygherre: København Kommune,
Center for Anlæg og Udbud (CAU)
Totalrådgiver for hele parkeringsanlægget: Alectia
Design elevatorboks: Creo Arkitekter CPH
Entreprenør: Lafuco A/S og Jakon A/S*

Elevatorboksene til de nye parkeringsanlæg er udført med Kolumba – i øvrigt første gang stenen er brugt som standerskifte. Kolumbas lange, flade format accentuerer murens længderetning og bidrager samtidigt til elevatorboksens designkvalitet.

PARKÉR MED KOLUMBA

AT FÅ BILERNE VÆK FRA GADERNE HAR LÆNGE STÅET HØJT PÅ ØNSKELISTEN I KØBENHAVNS KOMMUNE. NU ER DET FØRSTE SKRIDT TAGET I DEN ØNSKEDE RETNING.

Fotos: Anders Sune Berg

I juni måned kunne det første af i alt ni planlagte underjordiske parkeringsanlæg i København tages i brug. Anlægget ligger på Nørre Allé, mens de næste to anlæg åbner til efteråret i henholdsvis Leifsgade og Under Elmene.

Det fuldautomatiske anlæg fungerer ved, at man kører sin bil ind på en elevatorplatform, der dernæst bringer den ned i anlægget og placerer den i et lager. Når man henter bilen, betaler man ved en automat, og elevatoren bringer bilen op til overfladen. Med de tre anlæg

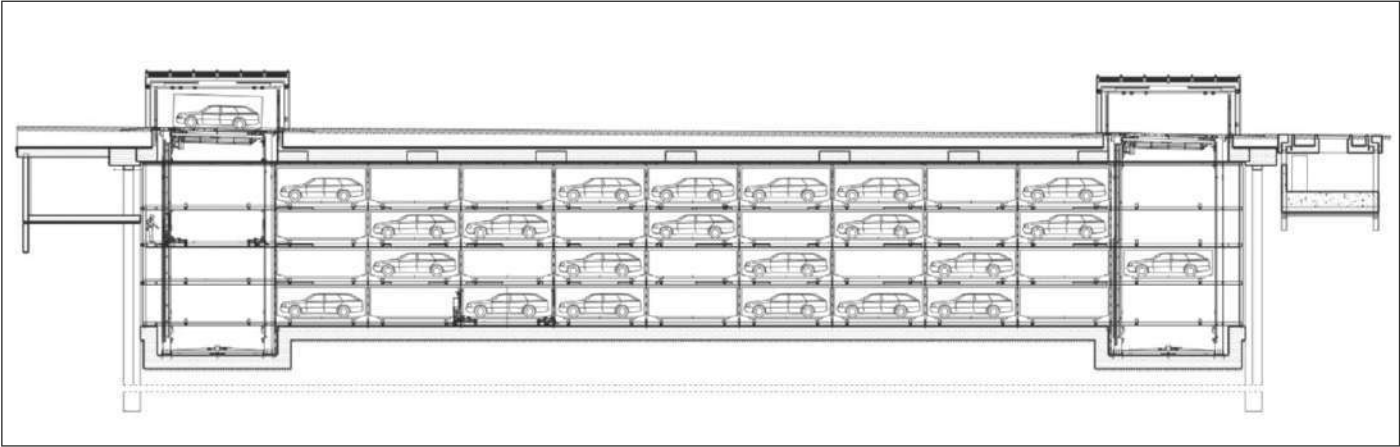
bliver der i fremtiden parkeret i alt 840 biler under jorden i Københavns brokvarterer svarende til godt 4 km kantstensparkerede biler.

Det eneste synlige element over jorden er en 60 kvadratmeter stor elevatorboks, som er tegnet af Creo Arkitekter CPH. Boksene er udført med store glaspartier, dels for at skabe transparens i byrummet dels for, at bilejeren kan følge bilens forsvinden ned i jorden.

Som et tungt element, der indeholder al den nødvendige teknik, består boksen desuden af en mur, der virker stabiliserende for

glaskassen. Ifølge arkitekt Jesper Lund fra Creo CPH, var det oplagt at anvende tegl, som er typisk for brokvarteret omkring Nørre Allé og dermed skaber dialog til omgivelserne. "For at opnå et nutidigt udtryk valgte vi Kolumba fra Petersen Tegl. Den er lavere og længere end den traditionelle mursten og accentuerer derved murens længderetning, samtidigt med at den bidrager til elevatorboksens designkvalitet. Farvemæssigt faldt vi for Kolumba K43, som har både rødlige og koksgrå nuancer," slutter Jesper Lund.

Der er plads til 164 biler i den 15 meter dybe parkeringskælder på Nørre Allé.

Overliggeren over portene i elevatorboksene er 3916 mm lange, 648 mm høje, 1.500 kg tunge og produceret hos Petersen Tegl.

Med udgangspunkt i Kolumba udviklede Jetty og Maarten Min en specialsten til deres eget hus. Stenen er 100 mm bredere end Kolumba og udført med fordybning på den indvendige side, så den kan fastgøres til facadekonstruktionens træskelet.

FORMGIVET AF NATUREN

JETTY OG MAARTEN MIN ØNSKEDE, AT DERES NYE HUS SKULLE VÆRE I PAGT MED DEN OMGIVENDE, STORSLÅEDE NATUR. OG DE VALGTE NATURPRODUKTET KOLUMBA SOM FACADEBEKLÆDNING.

Fotos: Paul Kozlowsky

I Bergen aan Zee på den hollandske kyst er der inden for det sidste år vokset et nyt hus frem af klitterne. Huset er yderst originalt og helt sit eget. Samtidig ser det ud som om, det altid har været der.

For Jetty og Maarten Min, der sammen driver tegnestuen Min2 i Bergen, var beslutningen om at bygge nyt længe om at modnes. Parret havde i 20 år boet i et andet hus på samme grund, bygget i 50'erne. Huset havde mange kvaliteter, men var i ét plan og uden udsigt til havet. At komme op og kigge ud over klitterne var derfor et væsentligt incitament til at bygge nyt. I lang tid var det planen at udvide det gamle hus i højden, men til sidst blev det besluttet at rive det ned. Til gengæld har udtrykket i det oprindelige hus fået lov til at markere sig i det nye.

Jetty og Maarten Min gav sig god tid til idé- og konceptfasen: “Når man bygger til sig selv, kan man tillade sig at være langsom, og vi afprøvede mange ideer undervejs,” fortæller Jetty Min. Til gengæld har vi nu et hjem, som føles rigtigt på stedet. Vi har ladet vinden forme huset, og det vender derfor ryggen mod vest, hvorfra blæsten er mest voldsom.”

Husets base – stueetagen – er støbt i beton, hvorpå der hviler en stor trækonstruktion, der er synlig indefra. De bærende søjler er store Douglasfyrstammer, der er fældet på grunden. Første og anden sal er indeholdt i den kæmpestore, rundede form – med 12,5 meter til kip – som på én gang er tag og facade.

De to øverste etager danner ét stort rum, hvor en fritstående trætrappe fører op til det indskudte trædæk. Huset er disponeret med hall, atelier, bibliotek og badeværelse i stueetagen, køkken på 1. sal og opholdsrum på begge de øverste etager. Husets i alt 350 m² åbne plan lægger i øvrigt op til stor fleksibilitet, og parret kan flytte rundt, opholde sig og arbejde overalt.

Som henholdsvis kunstner og arkitekt supplerer Jetty og Maarten hinanden eminent i deres professionelle arbejde. I deres eget hus var materialer, stoflighed og farver førstnævntes ansvar. “Jeg ønskede en beklædning af naturmaterialer og overvejede både zink, kobber og træ,” fortæller Jetty. “Jeg har kendt Christian Petersen og Petersen Tegl i mange år, og pludselig slog det ned i mig. Naturligvis skulle vi bruge Kolumba! – men på en måde,

så man ser mest muligt af stenen. Teglværket var helt med på ideen, og vi indledte et samarbejde om at udvikle en specialudgave af Kolumba, så den kunne monteres på højkant som facadebeklædning og tagbeklædning. Den nye sten fik navnet Athene Noctua.”

Huden på husets store, rundede form er enkelt opbygget med en trækonstruktion inderst, et folielag og dernæst et træskelet med 30 centimeter isolering og endelig yderst tegl. Den nye specialsten til huset i Bergen aan Zee er 100 mm bredere end Kolumba-stenens standardmål. Desuden er den udført med fordybning på den indvendige side, så den kan fastgøres til konstruktionen. Med Nordsøen som nabo er området særdeles vejrmæssigt udsat. Det fortæller derfor en del om konstruktionens duelighed, at stenene i stueetagen blot er klipset på. I den øverste, forblæste del af huset er stenene grundigt fastgjort.

Med sin store, barkede ryg putter det usædvanlige hus sig i det barske landskab. Men usynligt er det ingenlunde. I forbindelse med en temaudstilling om arkitektur for et års tid siden holdt Jetty og Maarten åbent hus. 9.000 mennesker lagde vejen forbi i løbet af ti dage.

Specialudgaven af Kolumba er monteret på højkant som både facade- og tagbeklædning.

<< Med sin store, barkede ryg putter det usædvanlige hus sig i klitlandskabet.

< Arkitekterne lod vinden forme huset, og det vender derfor ryggen mod vest, hvorfra blæsten er mest voldsom.

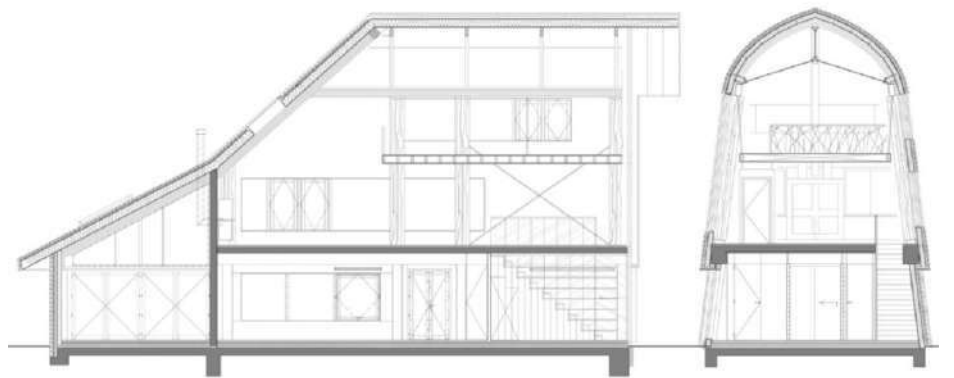

Når man opfører sit eget hus, kan man tillade sig en langsom proces. Husets østfacade – udformet som et snit gennem den rundede hovedform – afventer altaner.

Længdesnit

Tværsnit

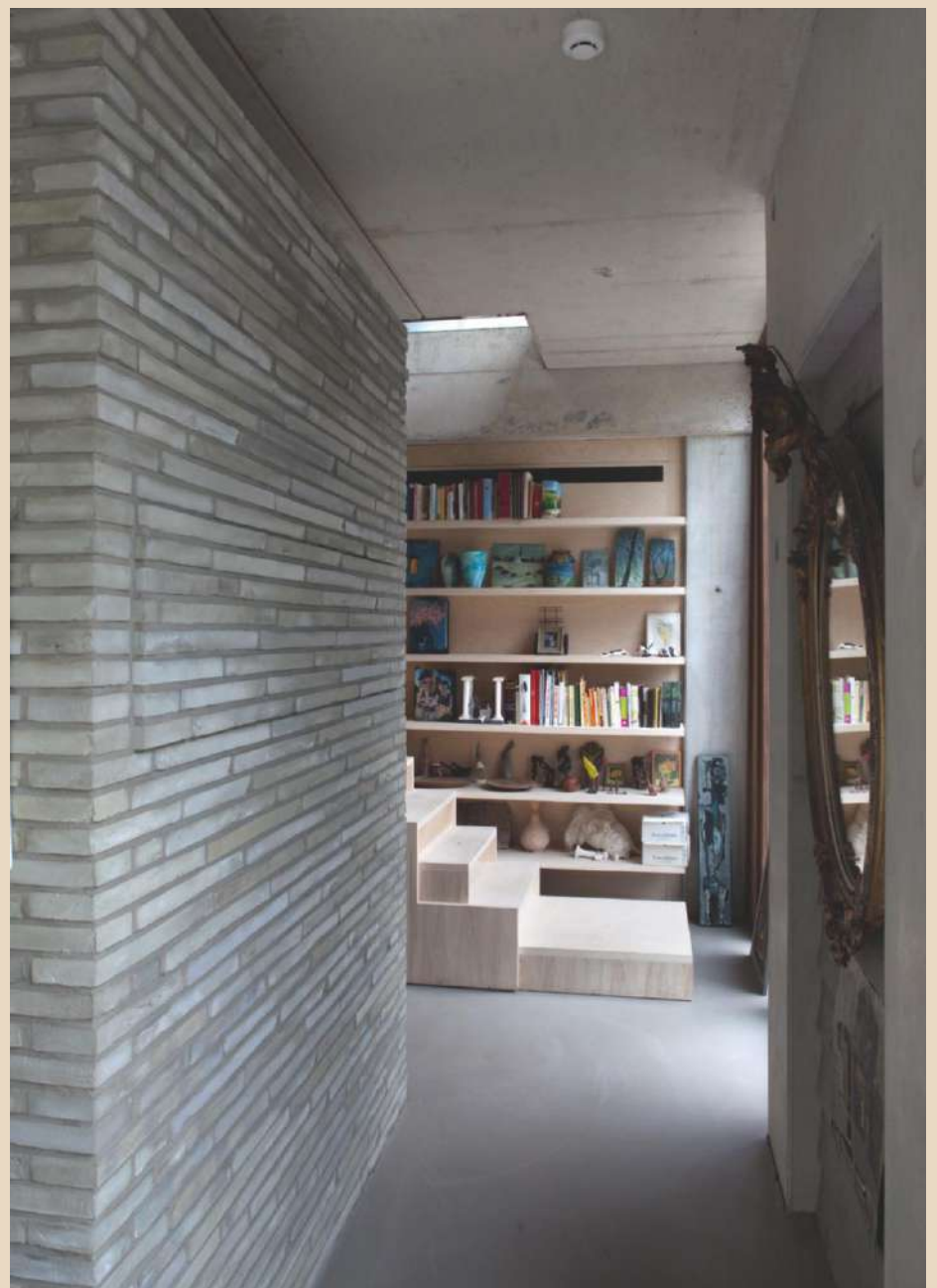

De to øverste etager danner ét stort rum, hvor en fritstående trætrappe fører op til det indskudte trædæk. Store Douglasfyrstammer, der er fældet på grunden, indgår i den synlige trækonstruktion.

Når man træder ind i husets hall møder man en murkerne, udført i Kolumba K51, der har et smukt afdæmpet farvespil i grå nuancer.

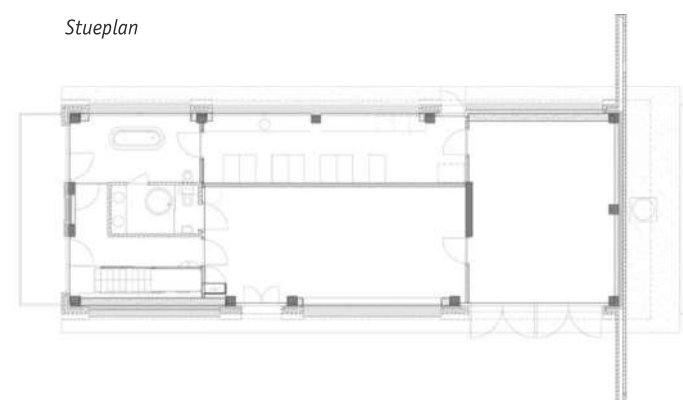

Fra hallen ledes man af en fritstående trætrappe op til 1. sal.

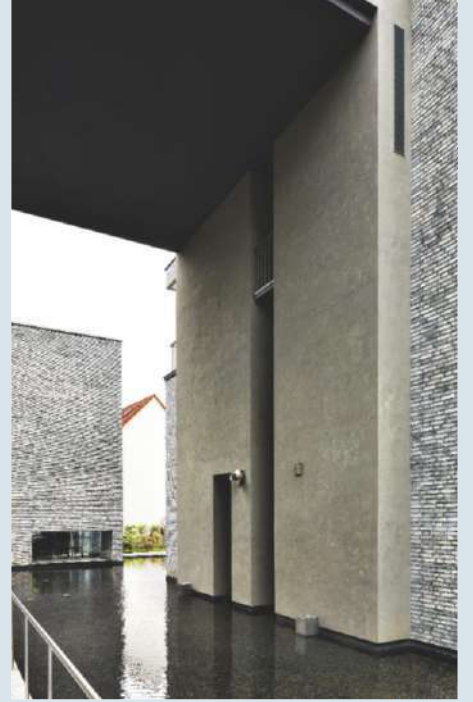
Privat villa i Bergen aan Zee
 Arkitekter: Min2 Bouw Kunst
 Ingeniør: Min2 Bouw Kunst, Ernst Nijdam

Stueplan

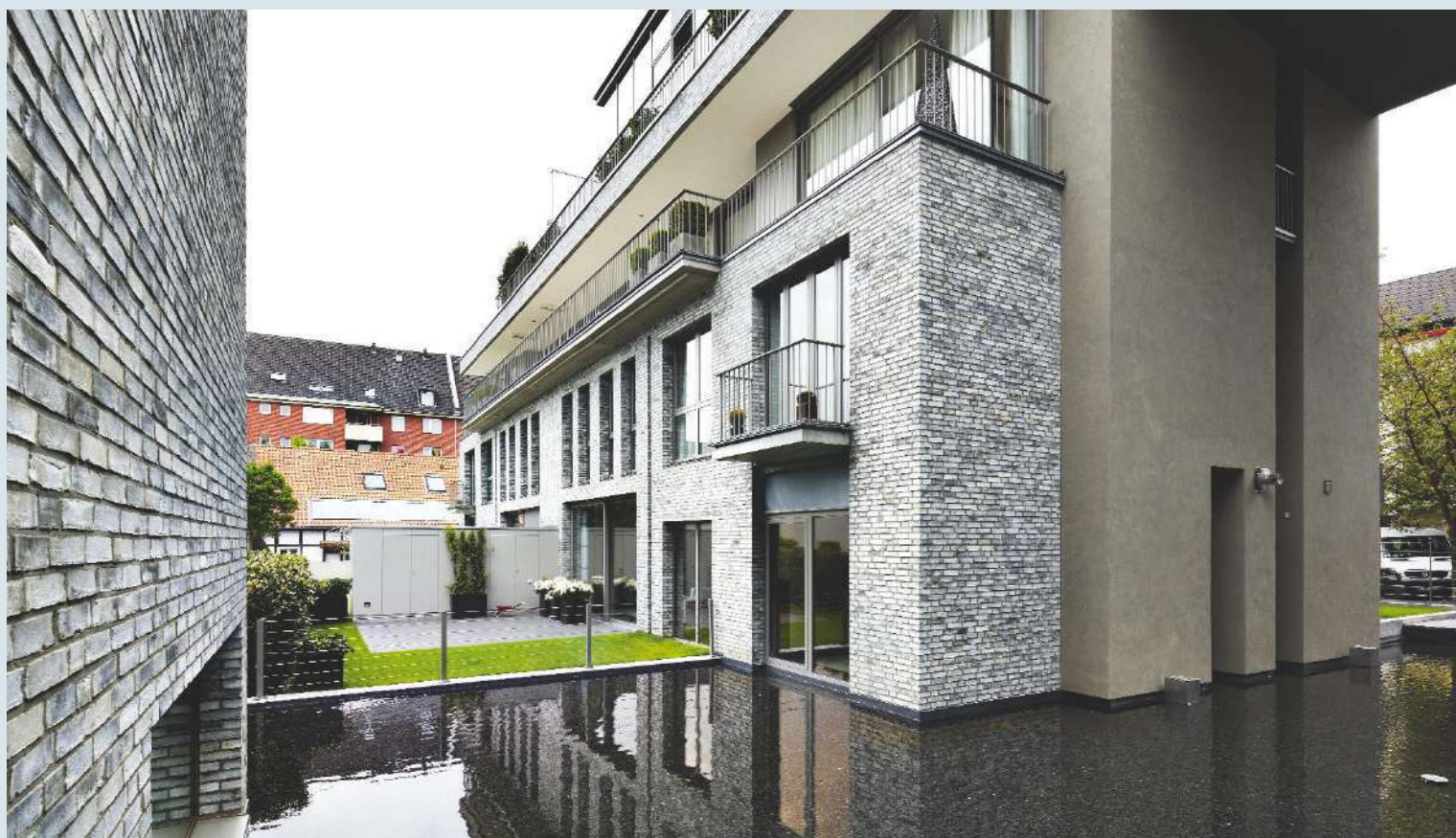
LA JOYA I OBERKASSEL

Fotos: Anders Sune Berg

Det differentierede udtryk skabes af variationen i volumener og facadebehandlingen, der veksler mellem pudset overflade og mur.

Den største bygning i La Joya er udført som en stor port, der sammen med de øvrige bygninger spejler sig i det store bassin på grunden.

Arkitekt Jörg Toepel tog udgangspunkt i omgivelserne, da han formgav fem eksklusive boliger, bygget som en enhed med navnet La Joya, i det eftertragtede kvarter Oberkassel i Düsseldorf. Projektet, der stod færdigt i 2008, er resultatet af en indbudt konkurrence.

Bygningerne, der omgiver grunden, er vidt forskellige i størrelse og udseende, og La Joya er tilsvarende brudt op i flere volumener, der varierer i størrelse og udforming. Den højeste bygning på fire etager er udført med forskudte planer øverst. Forskydningen har skabt mulighed for gode altaner og betyder, at bygningen ikke virker dominerende på grunden. Under husene er der en parkeringskælder med plads til tolv biler.

Den største bygning er udført som en stor port, man går igennem for at komme ind på området. Grunden består delvist af et stort bassin, som husene spejler sig i.

Det differentierede udtryk skabes tillige af den varierede behandling af facaderne, der veksler mellem en pudset overflade og mur. I følge Jörg Toepel giver de subtile farvenuancer i D91 fra Petersen Tegl skalmuren det markante, tidssvarende udtryk, som han og bygherren ønskede.

La Joya, Düsseldorf

Bygherre: gentes Baumanagement GmbH

Arkitekt: Jörg Toepel

Udførerelse: Gentes Plan GmbH

Som led i fornyelsesprocessen blev Vejleåparken inddelt i otte kvarterer, hvis huse fik hver sin farve teglbeklædning i nuancer vekslede fra mørk rød over rosé til gul.

KVALITET I MUR OG KUNST

Vejleåparken i Ishøj er blevet et smukkere sted at bo. Ingen tvivl om det. Forvandlingen fra nedslidt ghetto til et kvalitetsbetonet boligområde er markant.

Det store boligbyggeri blev opført for 40 år siden – under navnet Ishøjplanen – som et tegnebordsprojekt i betonelementernes tidsånd. Gennem 80’erne begyndte området og bygningerne at forfalde. Blandt andet forårsagede luftens iltning en nedbrydning af facadeelementerne, som betød at stålarmeringen begyndte at komme frem. En redningsplan blev stadig mere påkrævet, og i slutningen af 90’erne fik arkitektfirmaet DOMUS opgaven at renovere langt den største del af byggeriet, kaldet AAB afdeling 55.

Med Boligforeningen AAB som igangsætter og Landsbyggefonden og Ishøj Kommune som økonomisk drivende

kræfter er ca. 1.800 lejligheder blevet renoveret med nye badeværelser, tage, vinduer og facader udskiftet og udearealer fornyet over en tiårig periode – til en samlet værdi af hen ved 1,3 milliarder kroner. Landskabsarkitekt Charlotte Skibsted skabte i samråd med beboerne nye velfungerende stisystemer og opholdsarealer. Arkitekt Henrik Lading fra DOMUS har været projektleder for renoveringen, som bl.a. indbefattede integrering af kunst i samtlige facader.

NYE KVARTERER

Arkitekternes overordnede greb var at opdele området i otte kvarterer – der fik hver sin identitet – med det mål at bibringe beboerne en lokal tilhørsfølelse. En anden overordnet beslutning var at anvende tegl som primær facadebeklædning.

De nye kvarterer fik hver sin farve mursten i forskellige nuancer fra mørk rød over rosé til gul. “De afdæmpede farver signalerer varme og ro og er stilmæssigt langtidsholdbare,” fortæller Henrik Lading og fortsætter: “Det var afgørende, at husene kom til at se nyopførte ud. Alt for ofte udføres renoveringer ved at påsætte plader over kælderniveau. På den måde bliver husene uden jordforbindelse. Vi ønskede at bygningerne fik fat i terrænet, og nye fundamenter blev derfor etableret foran de eksisterende.”

“Det var også en høj prioritering at bruge mursten af bedste kvalitet, som kan holde i århundreder, og vi valgte tre mursten fra Petersen Tegl, nemlig D32, D34 og D37,” fortæller Henrik Lading. Murværket varierer gennem hele byggeriet med forskellige mønstre, relieffer og farvesammensætninger. En

Petersen Tegl fremstillede mange specialsten til den kunstneriske udsmykning, blandt andet glaserede sten i mange forskellige farver.

Murværket varierer gennem hele byggeriet med forskellige mønstre, relieffer og farvesammensætninger. En fællesnævner er husenes base, der med en mørk mørtel er gjort visuelt tungere.

Den kunstneriske udsmykning, der er integreret i murværket på alle facader, spænder fra nonfigurativ kunst til et naturalistisk portræt over flere etager. Fotos: Anders Sune Berg

DE SKALMUREDE FACADER OG DEN INTEGREREDE KUNSTNERISKE UDSMYKNING SPILLER TO AF HOVEDROLLERNE I DANMARKSHISTORIENS STØRSTE RENOVERING AF ET ALMENNYTTIGT BOLIGBYGGERI – SOM NU ER ENDELIGT AFSLUTTET.

fællesnævner er husenes base, der visuelt er gjort ”tungere” ved at anvende en mørk mørtel i den nederste etage.

KRÆVENDE KUNST

Et markant aspekt ved byggeriet er den kunstneriske udsmykning, som optræder i alle facader. Det var et krav fra Landsbyggefonden, at kunsten skulle integreres i selve renoveringen, og under ledelse af professor Bjørn Nørgaard fik en række kunstnere ansvar for hver sit kvarter. Udsmykningerne er vidt forskellige og spænder fra nonfigurativ kunst til et naturalistisk portræt over flere etager. Arkitekterne overførte motiverne til store, detaljerede facadetegninger, der blev givet videre til Petersen Tegl, som overførte motiverne til mursten. Tusindvis af mursten blev således individuelt og partielt ind-

farvet eller glaseret og derefter brændt. Herefter blev de leveret i Ishøj, hvor der fulgte et krævende arbejde for håndværkerne, der skulle mure skalmuren op, så kunstværket på facaden blev i overensstemmelse med tegningen.

Udfordringerne var mange, men resultatet er godt. Vejleåparken har været en særdeles kompleks renoveringsopgave, hvor den politiske ambition om at forbedre et boligområde er blevet realiseret via kvalitet i arkitektur, kunst og håndværk – med mursten som nøglespiller.

Vejleåparken, Ishøj

Bygherre: AAB afd. 55

Totalrådgiver og arkitekt: DOMUS arkitekter a/s

Landskabsarkitekt: Charlotte Skibsted MAA MDL

Ingeniør, konstruktion: Wissenberg A/S

Ingeniør, installationer: Wormslev A/S.

Kunstnerisk udsmykning: Professor Bjørn Nørgaard i samarbejde med Veo Friis Jespersen, Jørgen Carlo Larsen, Sophia Kalkau, Torben Kapper, Kirstine Roepstorff, Thomas Poulsen-FOS, Tina Maria Nielsen og Martin Erik Andersen

Arkitekt Henrik Lading fra DOMUS arkitekter har været projektleder for Vejleåparkens renovering, der har strakt sig over ti år.

Næsten samtlige 69 lejligheder har altaner på to sider – og dermed udsigt over både Göteborg og Kattegat. Altanerne er udformet så man sidder i læ.

NYT LIV I DOKKEN

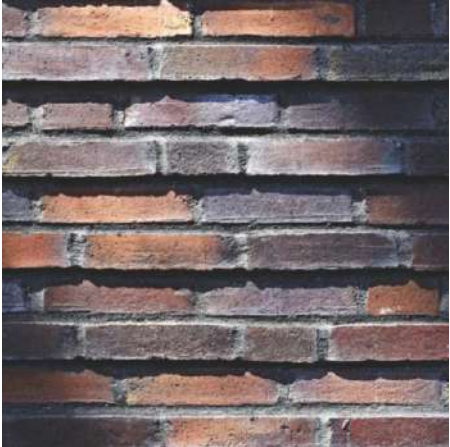
Fotos: Anders Sune Berg

**DET TIDLIGERE VÆRFTSOMRÅDE ERIKSBERG I GÖTEBORG ER I DISSE ÅR I HASTIG UD-
VIKLING. BLANDT ANDET ER ET NYT BOLIGKVARTER MED OTTE BOLIGKARREER VED AT
TAGE FORM OMKRING DOKKEN.**

Ud af de otte karreer – som har været udbudt i en række arkitektkonkurrencer – står to nu færdige. En af dem, boligblokken BRF Eriksbergsdockan, er tegnet af White arkitekter i Göteborg. BRF Eriksbergsdockan består af to parallelle bygninger – der varierer mellem syv og ni etager – placeret på hver side af en gård med et grønt haveanlæg. Under haverummet, som er hævet, er der parkeringskælder med plads til 40 biler. Komplekset er udformet, så næsten samtlige 69 lejligheder har altaner på to sider, hvilket vil sige, de har udsigt både ind over Göteborg og ud over dokken til Kattegat.

Bygningerne er udformet med forskellige udtryk mod henholdsvis gård og gader. Mod gården er der anvendt træ på facaden og glasværn på balkonerne, som skaber en transparens. Med tiden vil slyngplanter forstærke oaseoplevelsen. Med reference til de tidligere industribygninger har de udadvendte facader helt fra begyndelsen været tænkt i tegl – som på grund af det udsatte miljø skulle være i høj kvalitet. Valget faldt på D48 fra Petersen Tegl, som i følge White arkitekter har den helt rigtige, næsten lilla tone med et livligt stænk af gul. I de to underste etager er skalmuren udført med et relief, hvor hvert andet løb er trukket 20 mm frem. Arkitekterne valgte en mørkegrå fuge, der giver murværket den ønskede mørke karakter.

Den mørkegrå fuge giver murværket den ønskede mørke karakter.
I de to underste etager er skalmuren udført med et relief, som markerer husets base

På grund af det udsatte miljø skulle facaderne beklædes med tegl. Murstenen D48 fra Petersen Tegl, har – ifølge White arkitekter – desuden den helt rigtige, næsten lilla tone med et stæk af gul.

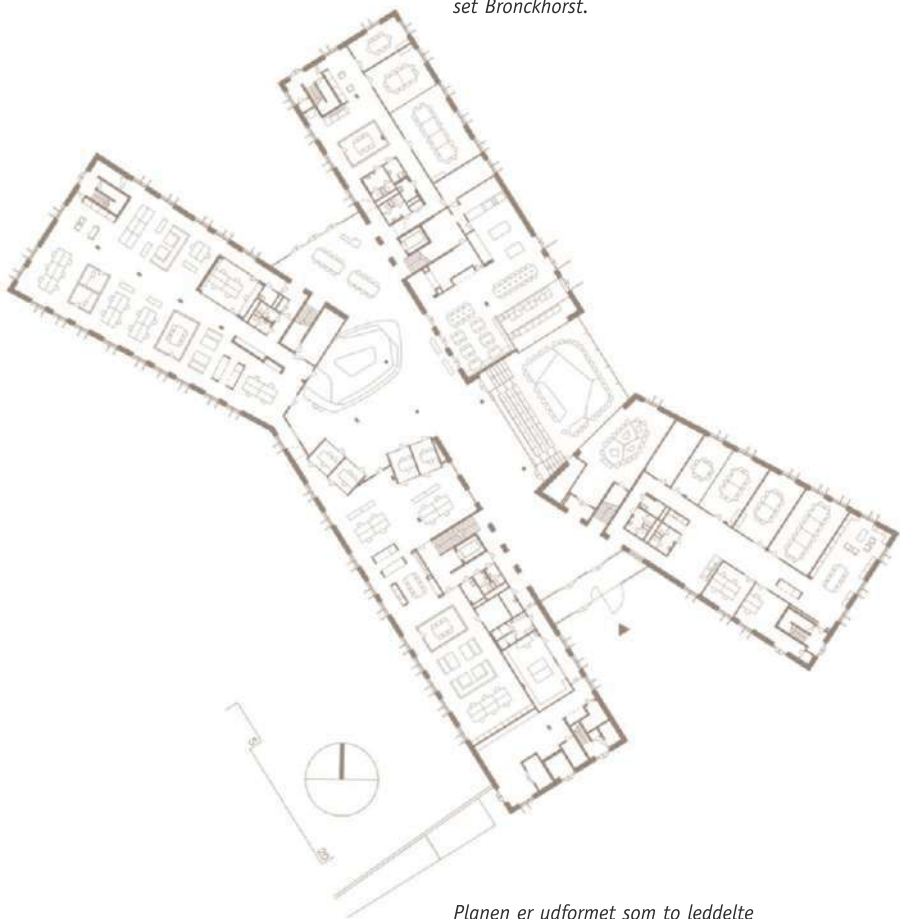
BRF Eriksbergdockan
Bygherre: NCC Indkvartering
Arkitekt: White Arkitekter
Ingeniør: NCC Construction
Landskabsarkitekt: White arkitekter

Dagslysindfaldet fra ovenlysene skaber sammen med den lyse mursten husets behagelige og lette atmosfære.

Sagsarkitekt Christina Kaiser og Dorte Kristensen, direktør for AtelierPRO, arbejdede sammen om rådhuset Bronckhorst.

Planen er udformet som to leddelte bygningslænger med et centralt rum mellem sig, der udgør rådhusets hjerte.

Rådhuset er opført i murstenen D71, hvis unikke farvespil med både hvide, gule og grønne toner gør murværket lysende.

EN LYSENDE BYGNING I ET BLIDT LANDSKAB

ATELIERPRO HAR UDFORMET DET NYE RÅDHUS I ACHTERHOEK MED ET LYST YDRE, DER MATCHER DEN LETTE OG VENLIGE ATMOSFÆRE INDENFOR.

Fotos: Paul Kozlowsky

“Dér er den,” tænkte arkitekt Dorte Kristensen, der var på ferie i Danmark, da hun midt på Roskilde Landevej passerede en byggeplads, hvor paller af mursten netop var blevet leveret til et boligbyggeri. Hurtigt var hun over hegnet og ude igen, nu med en mursten i hånden, nemlig D71 fra Petersen Tegl. En politibetjent havde overværet kidnappingen, men havde heldigvis fuld forståelse for situationen. Få dage senere kunne Dorte Kristensen fremvise stenen for sagsarkitekt Christina Kaiser og de andre i teamet på tegnestuen AtelierPRO i Holland – og i 2009 blev rådhuset Bronckhorst indviet – opført i D71.

Det omgivende landskab var til stor inspiration for arkitekterne, da de tegnede rådhuset til den nye storkommune, Bronckhorst, i regionen Achterhoek. “Det klassiske, hollandske landskab er i høj grad menneskeskabt – med lige kanaler, lige rækker med træer og vinkelrette parceller,” fortæller Dorte Kristensen, direk-

tør for AtelierPRO, der beskæftiger 80 arkitekter på en atmosfærefyldt tegnestue, smukt placeret i en frodig have midt i Haag.

“Landskabet i Achterhoek derimod er blidt bølgende, vejene snor sig og træer og buske står i uregelmæssige klynger,” fortæller Dorte Kristensen og Christina Kaiser. “Byggegrunden har en koteaforskul på lidt over en meter, som i Holland regnes for kuperet. Det var vigtigt, at bygningen kom til at synliggøre og understrege skønheden og bevægelsen i landskabet. Desuden skulle huset markere sig. Et rådhus symboliserer demokrati og skal udstråle selv-værd og værdighed.”

Opgaven er løst ved at udforme huset som to leddelte bygningslænger i forskellige højder, hvis fire yderste led peger i hver sin retning. Det centrale rum mellem længerne udgør hjertet i bygningen. Her findes den organisk udformede reception og herfra er der adgang til husets forskellige funktioner. Bygningen er

udført i et højt håndværkmæssigt kvalitetsniveau med fine detaljer i murværket, blandt andet murede sålbænke, aftrappede rulleskifter og dilatationsfuger, skåret i smig i husets hjørner. Rådhuset er i øvrigt særdeles bæredygtigt udført og anvender blot 36% energi i forhold til den krævede norm.

Bronckhorsten Rådhus er et meget lyst og imødekomende hus. Gæster og borgere modtages i det centrale areal, hvor taget er friholdt fra længerne med ovenlys på begge sider af det store rum. Ovenlysene sørger for et smukt dagslysindfald, der sammen med den lyse mursten – der er gennemgående inde og ude – skaber den behagelige, lette atmosfære.

Arkitekterne besluttede tidligt, at rådhuset skulle fremstå lyst, så det adskilte sig fra de andre huse i området. og de hældede oprindeligt til vandskuret mur. Som nævnt traf Dorte Kristensen en ny beslutning, da hun så Petersen-murstenen i Danmark.

D71 består af dansk, gul ler. Som led i fremstillingsprocessen med at få den bløde ler ud af formen anvender Petersen Tegl lerslam, som bliver siddende på overfladen når stenen brændes med kul. På den måde skabes stenens specielle udseende. “Farven var helt klart den udløsende faktor for vores valg,” slutter Dorte Kristensen. “De fleste hollandske mursten fremstilles med sand som slippemiddel i formen med deraf følgende sandrester på stenen, hvilket jeg ikke bryder mig om. D71 har et unikt farvespil med både hvide, gule og grønne toner, som gør stenen lysende – selv i gråvejr!

Facadens 280 skodder er udført med relieffer af grafikeren Jaap Drupsteen.

Ankomst til rådhuset sker fra sydøst mellem de to længer. Herfra ledes man ind til det centrale fordelingsrum.

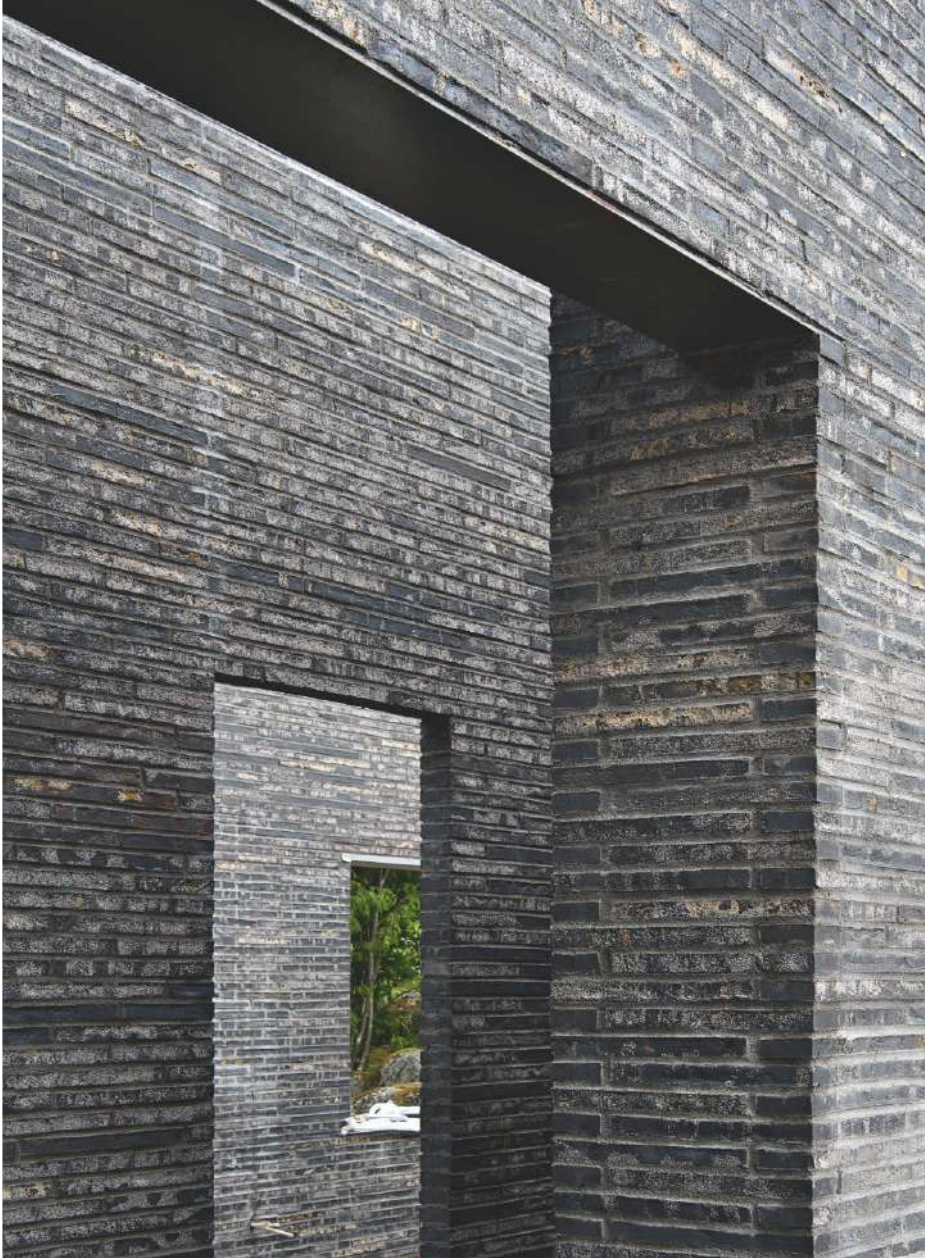
Rådhuset skulle udstråle selvværd og værdighed og er opført i lyse sten, så det adskiller sig fra de omgivende røde bygninger.

Bronckhorst Rådhus
Bygherre: Bronckhorst Rådhus
Arkitekter: AtelierPRO
Rådgivende ingeniør: Ingenieursbureau Wassenaar
Landskabsarkitekt: Eline Keus
Indretningsarkitekt: Tamara van Spronsen

Arkitekterne bestræbte sig på, at bygningen kom til at synliggøre skønheden og bevægelsen i Achterhoeks landskab.

Hvor intet andet er angivet er tekster skrevet af Ida Præstegaard, som med dette nummer er den nye redaktør af Petersen. Ida Præstegaard er arkitekt, uddannet fra Kunstakademiet i København og har arbejdet på tegnestuer i DK og i New York. Hun har i en årrække været redaktør af arkitektur- og belysningsmagasinet NYT for Louis Poulsen og skriver løbende om arkitektur og design til diverse medier.

Bøler Kirke, der vil stå færdig i 2011, udføres med en tung base af Kolumba K58. Fotos: Nils Petter Dale

Den færdige bygning vil gøre landskabet til en del af oplevelsen ved at være i kirken.

KIRKE MED KOLUMBA

**BØLER KIRKE UDEN FOR OSLO
ER PÅ VEJ OP AF JORDEN.**

Et nyt, spændende kirkebyggeri er ved at tage form. Bøler kirke er et resultatet af en arkitektkonkurrence fra 2004, vundet af Hansen/ Bjørndal Arkitekter.

Arkitekterne ønskede at skabe en kirke i et fremtidsorienteret formsprog, der samtidigt formidler et højtideligt udtryk. Når kirken er

færdig næste år, vil en tung del afskærme huset fra de omliggende veje, og alligevel vil kirken fremstå med et åbent og inviterende ydre. Bygningen vil tillige inddrage de smukke naturomgivelser og gøre landskabet til en del af oplevelsen ved at være i kirken. Kirken udføres med en tung base, der skærer sig ind i

terrænet og bygges af Kolumba K58. De øvrige materialer i bygningen bliver kobber, beton og træ.

I Petersen Tegl glæder vi os til det færdige resultat og til at fortælle om den færdige kirke i vores avis.

MED KOLUMBA SOM MEDSPILLER

Sommerens VM kampe kunne i København nydes i det fri. Det Kgl. Teater havde indgået en aftale med TV2, så alle de vigtige kampe i Sydafrika blev vist på storskærm på Kvæsthusbroen. Rammen var den nye strandbar Ofelia med plads til flere tusinde gæster –og med udsigt til Skuespilhuset, tegnet af Lundgaard & Tranberg – opført i Kolumba.

Fodbold skal ses ude – ikke inde i stuen!

PRISER TIL HUSE AF TEGL

To af årets RIBA priser (Royal Institute of British Architects) gik til bygninger udført med mursten fra Petersen Tegl. Bateman's Row i London (opført i D71) – der kombinerer bolig og tegnestue – tegnet af Theis and Khan modtog RIBA London Award 2010 og RIBA London Building of the Year Award 2010. En European Award 2010 gik til A. P. Møller Skolen i Slesvig tegnet af C.F.Møller arkitekter. (opført i D70 og omtalt i Petersen nr. 21)

A. P. Møller Skolen i Slesvig.

Bateman's Row i London.

PETERSEN

UDGIVER

PETERSEN Tegl A/S
NYBØLNORVEJ 14
DK-6310 BROAGER
T: +45 7444 1236
E: INFO@PETERSEN-TEGL.DK
WWW.PETERSEN-TEGL.DK

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR
ANNETTE PETERSEN
ARKITEKT MAA
E: ANNETTE@ZINCK.INFO

REDAKTØR
IDA PRÆSTEGAARD
ARKITEKT
E: IPR@PETERSEN-TEGL.DK

LAYOUT
ZANGENBERG DESIGN

TRYK
ZEUNER GRAFISK

OPLAG
87.180

REPRO
EHRHORN OG HUMMERSTON

KONSULENTER PETERSEN Tegl

DANMARK
DANMARK ØST
CHRISTIAN TEITUR HARRIS
T: +45 2463 9235
E: CTH@PETERSEN-TEGL.DK

DANMARK VEST OG FYN
TORBEN SCHMIDT
T: +45 2028 4355
E: TSC@PETERSEN-TEGL.DK

TYSKLAND
TYSKLAND VEST
REINHARD BAASCH
T: +49 170 4818 870

STEPHAN BAASCH
T: +49 170 2705 530
E: STEPHANBAASCH@GMX.DE

TYSKLAND ØST
HARTMUT REIMANN
T: +49 170 5565 792
E: HARTMUTREIMANN@HOTMAIL.DE

TYSKLAND SYD/NRW
SCHWEIZ, TYSKTALLENDE DEL
ØSTRIG
BACKSTEIN-KONTOR GMBH
T: +49 221 546 33 99
E: INFO@BACKSTEIN-KONTOR.DE

HOLLAND
LUCASSEN STEENINDUSTRIE
T: +31 (0) 26 3121236
E: BJORN@LUCASSEN-SI.NL
E: LINEKE@LUCASSEN-SI.NL

BELGIEN
LUCASSEN STEENINDUSTRIE
T: +31 (0) 26 3121236
E: BJORN@LUCASSEN-SI.NL

POLEN
CENTRUM KLINKIERU SCHÜTZ
T: +48 58 56 37 201
E: BIURO@CENTRUM-KLINKIERU.PL

NORGE
MURDIREKTE AS
SIMEN BØE
T: +47 2339 2010
E: SIMEN@MURDIREKTE.NO

SVERIGE
KAKEL & TEGEL AB
T: +46 40 611 1146
E: INFO@KAKEL-TEGEL.COM

EKSSPORT

EKSSPORT - ØVRIGE LANDE
STIG H. SØRENSEN
T: +45 4014 1236
E: SHS@PETERSEN-TEGL.DK

KONSULENTER - ØVRIGE

TEGLBJÆLKER OG OVERLIGGERE
STEEN SPANG HANSEN
T: +45 2142 7962
E: SSH@PETERSEN-TEGL.DK

PETERSEN KLINKER
DANMARK ØST
ANNEMARIE HARRIS
T: +45 7444 1236
E: AHA@PETERSEN-KLINKER.DK

DANMARK VEST
TINA KJÆR LOICHTL
T: +45 3063 4912
E: TKL@PETERSEN-KLINKER.DK